

JAARVERSLAG 2017

**Oecumenisch centrum
voor aandacht, inspiratie en bezinning**

Entree 'De Zwaan'- De deur staat open...

Colofon

www.dezwaan-alkmaar.nl
Bezoekadres: Oudegracht 185, Alkmaar
tel. 072 - 512 52 22 (di t/m vrij tussen 10.30-12.30 uur)

Coördinatoren:

Inloophuis:

Marleen Kramer
tel.: 06 -36 30 14 42
inloophuisdezwaan185@gmail.com

Programma:

Annemarie Pronk
tel.: 06 - 55 27 61 04
programma@dezwaan-alkmaar.nl

Correspondentie:

Stichting De Zwaan
Oudegracht 185
1811 CD Alkmaar

Website:

www.dezwaan-alkmaar.nl

Giften:

Giften zijn welkom op: NL31 INGB 0677 4695 78
t.n.v. Stg. De Zwaan te Alkmaar
penningmeester@dezwaan-alkmaar.nl

De Zwaan is aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling. Giften zijn aftrekbaar bij aangifte van het belastbaar inkomen. De voor ANBI vereiste documentatie is te vinden op de website.

Donateurs:

De Zwaan wordt ondersteund door de volgende kerken, instellingen en fondsen:

- Protestantse Gemeente Alkmaar,
- Evangelisch-Lutherse Gemeente
- Vincentiusvereniging Alkmaar
- Interparochieel Sociaal en Charitatief Centrum Alkmaar
- Alkmaarse Raad van Kerken
- Remonstrantse Gemeente
- Doopsgezinde Gemeente
- Parochiële Caritasinstellingen en diaconieën uit de provincie Noord-Holland
- Particulieren.

Voor particulieren is het mogelijk om "Vriend van De Zwaan" te worden. Vrienden dragen financieel bij en worden op de hoogte gehouden van het programma. Informatie kunt u per e-mail krijgen.

Aanvragen: informatie@dezwaan-alkmaar.nl

Verslag bestuur

Wie Stichting de Zwaan in Alkmaar in Google opzoekt, krijgt te zien:

*Hele fijne en vriendelijke en behulpzame mensen met een ontzettend groot hart.
Staan hier elke week weer en bieden een luisterend oor en zijn op meerdere manieren
in staat en bevoegd om ieder die met vragen.....*

Met twee betaalde coördinatoren; 2000 bezoekers van het inloophuis en 200 bij het programma en € 36.000 op de jaarrekening is er bestuurlijk heel wat te doen om de voorwaarden voor bovenstaande aandacht op orde te houden.

Dit jaarverslag wil u, geldgevers, tijdgevers, m.a.w. de vrijwilligers en geïnteresseerden, op de hoogte brengen van ons werk in 2017. Het financieel jaarverslag stellen wij op uw verzoek graag beschikbaar, een samenvatting vindt u achterin dit verslag. Het is vanwege onze ANBI-status ook op de website in te zien.

Bestuurssamenstelling:

We namen afscheid van Anne Filius, de afgelopen 8 jaar penningmeester. Opvolger is Bernard van Dam, (voorheen voorzitter diaconie protestantse gemeente Alkmaar.)

We namen ook afscheid van Leny Halvemaan als algemeen bestuurslid, zij stapt over naar de programmacommissie en verzorgt het meditatieve moment in het inloophuis.

Mark van der Kloet, oud-bestuurslid, werd van harte bedankt voor zijn inzet; hij is op 7 december 2017 overleden.

Eind 2017 bestaat het bestuur uit Sybren Rozendal (voorzitter); Theo van Diepen (secretaris); Bernard van Dam (penningmeester; Bill van Schie (contact programmacommissie). Geert Bruijnes verzorgt de website voor ons.

We zoeken versterking van het bestuur en hopen de vacatures zo spoedig mogelijk te vervullen. Een PR-medewerker is nog een grote wens. Deze functie is nodig om onze coördinatoren te ontlasten van dit type werk.

Inhoudelijk:

Het bestuur vergaderde acht keer. Aan de orde kwamen onder andere de volgende onderwerpen:

- Burgemeester Bruinooge van Alkmaar nodigde ons in januari uit om hem te informeren over onze plannen met het initiatief Alkmaar Stad van Compassie. Hij vond het een belangrijk overkoepelend thema.
Er is een subsidie aangevraagd bij de Congregatie van de zusters van de H. Juliana van Falconieri te Limmen en inmiddels toegekend voor dit compassieproject.
- Het adressenbestand is geactualiseerd om zo min mogelijk met de post rond te hoeven sturen, en zoveel mogelijk digitaal te communiceren. Het maken van grote aantallen van de nieuwsbrieven en het jaarverslag is afgeschaft. Wie informatie wenst, graag even een mail naar de aangegeven adressen.
- Het DAK, (Door Aandacht Kracht), de landelijke koepel voor inloophuizen, hield op 30 maart een boekpresentatie, waarin diverse initiatieven werden toegelicht. Het vond plaats in de Pauluskerk te Rotterdam. Het was een inspirerende middag over het werk van inloophuizen waar het DAK onderzoek naar had gedaan.

Op 4 september kwam de voorzitter en de coördinator van DAK naar De Zwaan om met ons te onderzoeken in hoeverre 'De Zwaan *Bij de Tijd*' is. Hierbij waren betrokken bestuur, coördinatoren en vrijwilligers. Een inspirerende avond.

Op 2 november was er een landelijke netwerkdag van het DAK in Haarlem, locatie "De stem in de stad" met een lezing van Bart Brandsma over de diversiteit in de samenleving. (alles te lezen op www.netwerkdak.nl)

- Een training presentie voor vrijwilligers van het inloophuis en bestuursleden op 18 februari door het Kor Schippersinstituut. Ook organiseerden we de zomerlunch als dank aan de vrijwilligers, en de Kerstlunch op 19 december voor vrijwilligers en bezoekers.
- De jaaravond op 19 mei in de Hertenkamp: Deze avond is bedoeld voor de donateurs en heeft ook een informeel karakter. De beide coördinatoren hebben hun werk toegelicht en Constance de Ronde maakte op beeldende wijze ons bewust van allerlei communicatiemogelijkheden met de camera, zoals velen die in hun mobieltje hebben.

Fotografie workshop Anders kijken, jaaravond 2017

- Wij woonden een themaavond over crowdfunding van de Vrijwilligerscentrale, VCRA, bij.
- Er was een gezamenlijk overleg met de Lutherse kerkenraad en de Laatdiensten.
- Het ILPA (Interreligieus en -Levensbeschouwelijk Platform Alkmaar) zoekt versterking en klopte bij de Zwaan aan. Het ILPA is meer dan welkom bij De Zwaan, en mag voor Alkmaar niet verloren gaan. Het ILPA staat goed bekend in Alkmaar. Een wezenlijk verschil daarbij is wel dat het ILPA een neutrale positie inneemt en dat De Zwaan een oecumenisch centrum is. Gezien het verschil in doelstelling leidde dit nog niet tot organisatorische samenwerking, wel werd de Drieboekengroep uitgenodigd voor een presentatie in 2018 in het kader van compassie.
- Ter gelegenheid van het 400-jarig bestaan van de Luth. Gemeente en het 325-jarig bestaan van het huidige kerkgebouw, was er zondag 24 september een speciale dienst waarin onze coördinator, onder de noemer 'gastvrijheid', vertelde over het belang van het inloophuis van de Zwaan.

Als nieuw bestuur zijn we er goed in geslaagd de Zwaan in 2017 profiel te geven. Dank voor uw bijdrage in woord en daad, met tijd en geld!

Sybren Rozendal
Voorzitter Stichting de Zwaan.

Stichting De Zwaan heeft twee afdelingen: het *inloophuis* en het *programma*. Zij hebben beide een coördinator, die hieronder verslag doen van hun werkzaamheden.

Annemarie Pronk (links) verzorgt het programma; Marleen Kramer (midden) het inloophuis, samen met voorzitter Sybren Rozendal (rechts)

Verslag programma van de Zwaan in 2017

Ook dit jaar werd het programma van De Zwaan samengesteld door de programmacommissie. Daarin participeerden tot de zomer ‘van buitenaf’ Marja Ligterink en Kees Olie. In september werd hun plaats ingenomen door Leny Halvemaan. Vanuit De Zwaan werd aan de commissie deelgenomen door Annemarie Pronk, programmacoördinator, en Bill van Schie, bestuurslid en contactpersoon voor het programma.

In 2017 werden er tien activiteiten geboden waaraan in totaal 193 mensen deelnamen.

Voor de tweede maal werd er een oecumenische activiteit georganiseerd samen met de PGA, de Matthias-Laurentiusparochie en de Laatdiensten: *Het hart van de veertigdagentijd*. Eerst vertelde Wim van Bokhorst het verhaal ‘De vierde wijze’, op de piano begeleid door Ellen Verburgt. Na de theepauze gingen de deelnemers met elkaar in gesprek over hun eigen intenties voor de veertigdagentijd. Een inspirerende middag!

Opnieuw kozen De Zwaan en de oecumenische Laatdiensten samen een jaarthema: *Dromen en verlangen*. Voor het eerst werd het seizoen geopend met een gezamenlijke activiteit: een interactieve lezing door dr. Tjeu van den Berk over ‘*De kracht van verbeelding*’ met borrel en maaltijd na afloop. Zowel de lezing als de maaltijd vielen goed in de smaak. Een van de doelen van deze gezamenlijke start van het seizoen was om belangstelling te wekken voor de Laatdiensten en het programma van De Zwaan in het algemeen en van Laatdienst-bezoekers voor het programma en programmadeelnemers voor de vieringen in het bijzonder. In de loop van het jaar kon geconstateerd worden dat deze middag daar inderdaad toe had bijgedragen.

Het hele jaar heeft De Zwaan geparticipeerd in de initiatiefgroep *Alkmaar Stad van Compassie*, die zich laat inspireren door Het Handvest voor Compassie zoals dat is ontwikkeld door een groep vertegenwoordigers van zes verschillende religieuze tradities o.l.v. Karen Armstrong. De kern van dit handvest is de oproep anderen altijd zo te behandelen als je zelf behandeld wilt worden, de zogenaamde gulden regel. In deze initiatiefgroep werkte en werkt De Zwaan samen met mensen die op persoonlijke titel of als vertegenwoordiger van een organisatie deelnamen en -nemen. Het doel van deze groep was en is om van Alkmaar een Stad van Compassie te maken of in elk geval een stad waarin mensen met (meer) compassie samenleven en werken. In 2017 was de groep vooral bezig om kennis te maken met elkaar en ieders visie en intentie en een koers uit te zetten, mede geïnspireerd door de andere Nederlandse Steden van Compassie. In het najaar begon de voorbereiding van de groots opgezette bijeenkomst 'Compassie: Wat beweegt je?!' in het voorjaar van 2018 met als doel de eigen achterbannen en alle andere belangstellenden te betrekken bij dit thema.

Activiteiten, begeleiders en aantal deelnemers

1. Maandelijks zenmeditatiebijeenkomsten, Bert Helmich, 16 deelnemers
2. Compassie als kompas, schrijfretraitedag, Christine de Vries, 11 deelnemers
3. Verbindende communicatie, basistraining, Edith Slop, 11 deelnemers
4. Het hart van de veertigdagentijd, muzikale vertelling en gesprek, Wim van Bokhorst en Ellen Verburgt, 40 deelnemers
5. Liederen van compassie, zangworkshop, Connie Kriek en Pieter Rijnja, 27 deelnemers

Zangworkshop Lieder van compassie, 1 april

6. De kracht van verbeelding, interactieve lezing en maaltijd, Tjeu van den Berk, 55 deelnemers
7. Compassie, lees-, onderzoeks- en oefengroep, Annemarie Pronk en Bill van Schie, 10 deelnemers
8. Het geschenk van je dromen, cursus, Tsjitske Dijkstra, 13 deelnemers
9. Dromen en verlangen, schrijfmeditatiemiddag, Marja Ligterink, 10 deelnemers

Enkele evaluaties van deelnemers aan het programma

"Ik vond de workshop erg leuk en afwisselend, met mooie teksten, een kundige en enthousiaste dirigente en goede piano begeleiding."(Zangworkshop Lieder van Compassie)

"Het is een heel fijne en veilige cursus. De docent is uitnodigend en o.a. via spelletjes wordt er veel duidelijk van verbindende communicatie."(Tweedaagse basistraining verbindende communicatie)

"Ik vond de inhoud erg goed, m.n. het verband tussen compassie hebben voor jezelf en voor de wereld. En ook het inzicht dat compassie iets is van alle tijden en alle religies, dat het dus iets diep menselijks is en ons houvast voor een betere wereld." (Lees- en oefengroep compassie)

"Verhelderend, verrijkend en verbindend" (Het geschenk van je dromen)

"Het schrijven vanuit het hart was voor mij een nieuwe ervaring en heeft mij veel gegeven." (Schrijfmeditatiemiddag dromen en verlangen)

Verslag: Annemarie Pronk, coördinator programma

Jaarverslag 2017 Inloophuis "De Zwaan"

Bezoekers van het inloophuis

De Zwaan is present, dat wil zeggen: we willen betrouwbaar zijn, je kunt er op rekenen dat we iedere dinsdag, woensdag, donderdag en vrijdagochtend tussen 10.30-12.30 uur geopend zijn.

En dat je altijd weer welkom bent, hoe het ook met je gaat. Op ons kun je rekenen, met een kopje koffie, wat gezelligheid, een praatje, een luisterend oor.

Dat is, in alle eenvoud, de kracht van het Inloophuis.

Present zijn is een vorm van gastvrijheid. Present zijn betekent dat je er kunt zijn voor de ander. Dat je de innerlijke ruimte hebt, geen vooringenomen idee over de ander, dat je kunt aansluiten bij wat er leeft bij de ander.

Deze benadering is ook deel van de kracht van het inloophuis.

Hier en daar schuurt het, want kun je present zijn als iemand erg dominant aanwezig is? Dat zijn situaties waarover we met elkaar in gesprek zijn.

En zo kom ik bij een belangrijke derde *kracht* van de Zwaan: de vrijwilligers die deze wijze van present zijn, ieder op eigen wijze, in de praktijk brengen. We hebben een prachtige, veelzijdige groep vrijwilligers! Een heel belangrijke taak van de coördinator is de begeleiding van de vrijwilligers. In 2017 is hieraan vormgegeven door direct contact op de inloopochtenden, waar nodig contact op andere wijze en er zijn twee vrijwilligersbijeenkomsten georganiseerd.

Vrijwilliger aan het werk

Het inloophuis De Zwaan heeft een goed jaar gekend in 2017. Al jaren schommelen we rond de 2000 bezoeken per jaar, ook dit jaar. Iedere ochtend is het een komen en gaan van gasten.... De één komt eenmaal, een ander heten we bijna dagelijks welkom. Wie je ook bent, je bent van harte welkom! Onze bezoekersgroep is heel divers, mensen met of zonder vast dak boven het hoofd, maar meestal allemaal gezelschapszoekers en gezelschapsbrengers! Belangrijker dan de cijfers zijn de verhalen! De gasten die met regelmaat in het Inloophuis zijn, voelen zich er thuis.

Tekening van een bezoeker

In 2017 hebben we als kleine 'gemeenschap' van twee van onze vaste gasten afscheid moeten nemen vanwege hun plotseling overlijden. Met elkaar hebben we hen begraven, een bijzondere en waardevolle ervaring.

Een familielid schreef:

Wij, de twee tantes van X, gingen met lood in de schoenen naar de begrafenis van onze neef, denkend dat wij de enigen waren, die achter de kist zouden lopen. Niets was minder waar. Een lange stoet van mensen, die van hem hielden en met wie hij jarenlang was opgetrokken, liepen achter de baar naar het graf. Er werd warm en liefdevol over hem gesproken – vele rozen bleven achter op zijn graf.

Het is niet te zeggen wat dat voor ons heeft betekend.

Onze neef X was bij jullie geborgen - het kostbaarste was je een mens kan geven.

Wij danken U daarvoor het heel ons hart.

Elke woensdag is er een meditatief moment

We doen ons werk vanuit een overtuiging, om deze overtuiging te blijven voeden hebben we in 2017 op de woensdagochtend een kort meditatief moment opgezet. Voor iedereen die even rust wil in de hectiek van alledag. Een kort, maar inmiddels zeer waardevol moment, waar ook persoonlijke ervaringen kunnen worden gedeeld!

In 2017 zijn er twee kerkdiensten georganiseerd in samenwerking met de Evangelisch Lutherse gemeente en de LAAT-vieringen. Bij de bezoekers van De Zwaan bleek hieraan weinig behoefte. De coördinator is in een oecumenische viering voor alle kerkgemeenschappen op 11 juni mede voorgedaan en heeft daarin verteld vanuit haar ervaringen uit het inloophuis.

Op woensdag- en donderdagochtend wordt er brood bij de koffie met beleg geserveerd. Het brood wordt beschikbaar gesteld door bakkerij Fermento in Alkmaar.

Brood van Fermento

Aan de grote tafel zijn de gesprekken soms wat luchtiger; voor persoonlijke gesprekken gebruiken we een aparte ruimte.

Chaja is een spreekuur voor levensvragen en gesprekken die wat dieper gaan. Er blijkt behoefte te zijn, in 2017 heeft Eva Hali voor het spreekuur 30 gesprekken gevoerd.

Chaja

Hulp bij levensvragen
ondersteund door de Zwaan.
Oecumenisch centrum voor aandacht,
begrip en hereniging.

In de eerste helft van 2017 is er op de vrijdagochtenden een aanbod geweest van een doorverwijs spreekuur. Een spreekuur waarin je terecht kunt met allerlei vragen op het gebied van regelgeving. Helaas bleek hiervan weinig gebruik te worden gemaakt en is het in de 2^e helft van het jaar gestopt.

Als organisatie staat De Zwaan niet alleen. We werken samen met anderen. Ook in 2017. Allereerst is er onze belangrijkste partner, *vriend eigenlijk*, het ISBA. Zij zijn woensdags present om mensen daadwerkelijke financiële noodhulp te bieden.

Vanuit de ARK is er het Interkerkelijk Sociaal Overleg, een bundeling van activiteiten bij kerken en De Zwaan, om mensen te bereiken en gebruik te maken van elkaars kennis en ervaringen. In 2017 zijn we een enkele keer bijeen geweest, vanwege andere activiteiten kwam het er niet van vaker in deze samenstelling te overleggen.

En ook maken we deel uit van het platform Zorg en Welzijn, een platform van vrijwilligersorganisaties zoals Humanitas, het Rode Kruis, WonenPlus en de van oorsprong christelijke initiatieven als Stichting de Zonnebloem, Stichting Present, Stichting Aanloophuis De Steiger, het Leger des Heils en sinds kort ook de ARK. Het *signaleren van armoede* is een thema waar we vanuit De Zwaan met name aandacht aan hebben besteed.

Zo zoeken we verder, naar waar behoefte aan is, waar we onze aandacht en kracht aan kunnen geven. *Welke betekenis kan De Zwaan hebben in de samenleving van Alkmaar?* Dat is de vraag die wij ons stellen. Een deel van een antwoord ligt bij het thema compassie, waarbij ook de coördinator in 2017 betrokken is geweest. En we bouwen verder aan de verbinding tussen het programma, het Inloophuis met het meditatief moment en pastorale begeleiding, Chaja.

Verslag : Marleen Kramer , coördinator Inloophuis

Financiën 2017

Stichting de Zwaan is voor haar werkzaamheden afhankelijk van bijdragen van diverse diaconieën, parochiale charitatieve instellingen, stichtingen en donaties waarvoor zij zeer dankbaar is. Zonder deze financiële hulp kunnen wij het werk van de Zwaan niet uitvoeren!

Alle ontvangen en uitgegeven bedragen die op onze rekening bij de ING bank te Alkmaar worden bij- en afgeschreven worden bijgehouden in een excel-programma.

De ontvangsten bestaan veelal uit bijdragen van zowel kerkelijke als niet kerkelijke instanties, bijdragen van onze donateurs en deelnameprijzen voor de diverse cursussen die de Zwaan organiseert. De betalingen bestaan veelal uit kantoorkosten, porti, representatiekosten, salarissen voor onze coördinatoren, loonbelasting, pensioenpremie, huurbetalingen voor de diverse locaties die gebruikt worden voor de cursussen en het open huis en declaraties van de diverse cursusleiders. Het Kantoor Kerkelijke Administraties (KKA) stelt aan de hand van de door de penningmeester geleverde gegevens de jaarrekening op. Tevens verzorgt de KKA voor ons de salarisadministratie.

Staat van baten en lasten 2017

<u>Ontvangsten</u>		<u>Uitgaven</u>	
Ontvangen van Instellingen	€ 26.243	Personeelskosten	€ 20.607
Giften	€ 665	Algemene kosten	€ 5.378
Vrienden Kapelkerk	€ 4.500	Aktiviteiten	€ 10.444
Overige baten	€ 4.158	Onvoorzien	€ 27
Interen op vermogen	€ 890		
Totaal	€ 36.456		36.456

Toelichting

Het werkelijk nadelige saldo komt uit op € 5390 en is minder dan begroot (€ 7975). Door de éénmalige gift van "Vrienden vd kapelkerk" wordt de algemene reserve verminderd met € 890. Deze reserve is bedoeld als buffer om in ieder geval het salaris aan onze twee werknemers, de belastingdienst, pensioenpremie en verzekeringen te kunnen betalen.

Een uitgebreid financieel verslag is op te vragen via ons .

Mailadres: penningmeester@dezwaan-alkmaar.nl

Verslag: Penningmeester B. Van Dam.

BIJLAGE

In 2017 onderstreepte koningin Maxima met haar bezoek het belang van inloophuizen in Nederland.

Ook koningin Maxima was op bezoek bij een inloophuis. (Delft) 22 augustus 2017

Máxima bezoekt De Jessehof op uitnodiging van het **Kansfonds**, een organisatie die zich richt op de meeste kwetsbaren in onze samenleving. Morgen bestaat het Kansfonds zestig jaar. Directeur Henriëtte Hulsebosch: "Wij steunen kerkelijke inloophuizen, een groot aantal wordt in het voortbestaan bedreigd. De ene gemeente springt wel bij, de ander niet. Vergeet niet: als inloophuizen dichtgaan, verdwijnt voor bezoekers vaak de laatste plek waar ze nog gezien worden." In een zaal van de dichtbij gelegen katholieke Maria van Jessekerk heeft zij een ontmoeting met partners van het Kansfonds.

Hoogleraar Presentie en Zorg **Andries Baart** hield een inleiding over de situatie van de inloophuizen in ons land. "Christelijke inloophuizen hebben wat ik wel noem een eigen 'logica'", vertelt hij.

"Een logica van medemenselijkheid. Door financiële problemen zijn die huizen gaan aankloppen bij de gemeente voor steun. En die fietsen dan een andere logica naar binnen. De logica van functionaliteit, van resultaatgericht denken. Dat levert een andere opvang op, waarbij je anders in mensen geïnteresseerd bent. Iemand drinkt, dat weet je. Maar gaan mensen ook veel minder drinken als ze zo'n inloophuis bezoeken. Gaan ze meer bewegen? Worden ze gelukkiger? Ik pleit ervoor dat kerkelijke inloophuizen dichtbij hun bron blijven en zich daardoor blijven onderscheiden van gemeentelijke instellingen."

Volgens Andries Baart telt Nederland op dit moment ongeveer 1,8 miljoen eenzamen.

"Die inloophuizen vangen veel van die eenzaamheid op. En dat doen ze op een personalistische wijze. Je verdiept je in de individuele levens van individuele mensen. Dat is heel betekenisvol. Maar het kan toch niet zo zijn dat de samenleving steeds meer mensen alleen laat wonen en laat verkommeren en dat inloophuizen als een soort bezemwagen erachteraan rijden en met dat probleem niets doen, behalve opvangen. Ik denk dat inloophuizen het eenzaamheidsprobleem op de politieke agenda moeten zetten. Er moet in die zin echt iets gebeuren."

*_*_*